

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

Datum
13 maart 2018
Ons kenmerk
TLE/U201800180
Lbr. 18/008
Telefoon
070 373 83 93
Bijlage(n)
1

Onderwerp
Tussenevaluatie Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022

Samenvatting

Graag informeer ik u over de voortgang van de tussenevaluatie van de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022.

In 2012 hebben de VNG, het Afvalfonds Verpakkingen en het toenmalige ministerie van Infrastructuur & Milieu afspraken gemaakt over de invulling van producentenverantwoordelijkheid voor verpakkingen. Deze zijn verwoord in de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022. Afgelopen jaar is het functioneren van deze overeenkomst in gezamenlijkheid tussentijds geëvalueerd. De uitkomst is verwoord in een rapportage, die met een bijbehorende brief van de staatssecretaris zal worden behandeld tijdens het Algemeen Overleg 'Circulaire Economie' van donderdag 15 maart a.s. in de Tweede Kamer.

In een separate brief (zie bijlage) van de VNG hebben wij hierop een reactie gegeven aan de Tweede Kamer en aangedrongen op enkele aanvullende maatregelen, gebaseerd op de aangenomen moties tijdens de ALV en BALV in 2017.

Aan de leden**Datum**

13 maart 2018

Ons kenmerk

TLE/U201800180

Lbr. 18/008

Telefoon

070 373 83 93

Bijlage(n)

1

Onderwerp

Tussenevaluatie Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022

Geacht college en gemeenteraad,

Graag informeer ik u over de voortgang van de tussenevaluatie van de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022.

In 2012 hebben de VNG, het Afvalfonds Verpakkingen en het toenmalige ministerie van Infrastructuur & Milieu afspraken gemaakt over de invulling van producentenverantwoordelijkheid voor verpakkingen. Deze zijn verwoord in de [Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022](#). Afgelopen jaar is het functioneren van deze overeenkomst in gezamenlijkheid tussentijds geëvalueerd. De uitkomst is verwoord in een [rapportage](#), die met een bijbehorende [brief](#) van de staatssecretaris zal worden behandeld tijdens het Algemeen Overleg 'Circulaire Economie' van donderdag 15 maart a.s. in de Tweede Kamer.

In een separate brief (zie bijlage) van de VNG hebben wij hierop een reactie gegeven aan de Tweede Kamer en aangedrongen op enkele aanvullende maatregelen, gebaseerd op de aangenomen moties tijdens de [ALV](#) en [BALV](#) in 2017.

Uitkomst tussenevaluatie

De tussenevaluatie laat over het algemeen zien dat de afspraken uit de raamovereenkomst hebben geleid tot betere resultaten, wanneer gekeken wordt naar de tussentijds gerealiseerde doelstellingen. Op basis van de huidige afspraken in de overeenkomst, zorgt de huidige systematiek echter voor knelpunten en risico's in de uitvoeringspraktijk van de kunststofketen. Zo is er een gebrek aan sorteercapaciteit, is er een substantieel aandeel van niet-recyclebare verpakkingen en blijft de vraag naar gerecycled kunststof beperkt. Gemeenten ervaren in de praktijk bovendien financiële en administratieve risico's zonder dat ze mogelijkheden hebben om deze te beheersen.

Nederlandse gemeenten spelen een cruciale rol in de uitvoering van de wettelijke producentenverantwoordelijkheid voor verpakkingen. Zo dragen gemeenten zorg voor de inzameling, sortering en vermarkting van kunststof verpakkingsafval. Dankzij de inspanningen van gemeenten heeft de recycling van de kunststofstroom de afgelopen periode een grote vlucht genomen. De opbrengst van de stroom kent echter een overwegend negatieve waarde door de veelal laagwaardige kunststofsoorten waarnaar geen automatische vraag is vanuit de markt. Gemeenten ontvangen om die reden een kostendekkende vergoeding voor de inzameling, sortering en vermarkting, op het moment dat het uitgesorteerde kunststof door de recycler wordt afgenomen.. De raamovereenkomstpartijen hebben in gezamenlijkheid de knelpunten geïnventariseerd. Deze maken duidelijk dat er maatregelen nodig zijn om de volledige kunststofketen naar een hoger plan te tillen en de maatschappelijke kosten te beperken. De raamovereenkomstpartijen gaan hierover nader in gesprek.

Afspraken

Concrete afspraken zijn er tijdens de tussenevaluatie gemaakt over onderstaande onderwerpen:

- *Aanpassing governance raamovereenkomst*
De partijen hebben geconstateerd, dat wijzigingen in de governance van de overeenkomst nodig zijn voor een duidelijker aansturing. Om die reden hebben de raamovereenkomstpartijen besloten een nieuwe governancestructuur te ontwikkelen en deze vast te leggen in de raamovereenkomst. De structuur gaat bestaan uit drie niveaus: bestuurlijk niveau, strategisch niveau en operationeel niveau.

- *Aanpassing rol Kennisinstituut Duurzaam Verpakken (KIDV) en samenstelling bestuur*
Het KIDV wordt voortgezet als instituut van en voor het verpakkende bedrijfsleven, met als primaire taak producenten en importeurs van verpakkingen te ondersteunen bij hun keuze voor duurzame en goed recyclebare verpakkingen. Het bestuur van het Kennisinstituut Duurzaam Verpakken (KIDV) wordt uitsluitend vertegenwoordigd vanuit het verpakkende bedrijfsleven. De VNG heeft besloten om haar vertegenwoordiging in het bestuur van het KIDV te beëindigen, in navolging van het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat.

- *Zwerfafvalaanpak*
De raamovereenkomstpartijen concluderen dat het wenselijk is de inzet vanuit de raamovereenkomst op het bestrijden van zwerfafval onder de Landelijke Aanpak Zwerfafval te brengen. Afgesproken is om het niet aangevraagde deel van de aan de gemeenten ter beschikking gestelde zwerfafvalvergoeding (uit de periode 2013 – 2017), voor een optimale inzet te besteden aan gemeentelijke activiteiten in het Programmakader van de Landelijke Aanpak Zwerfafval.

Moties (B)ALV

Het streven naar meer hergebruik van grondstoffen en de ambitie om materiaalketens te sluiten, staan hoog op de gemeentelijke agenda's. Specifiek voor de kunststofketen is dit benadrukt via een aangenomen motie in zowel de ALV van juni 2017 als de BALV van november.

We hebben getracht om overeenstemming te bereiken met het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat en het Afvalfonds Verpakkingen om de inhoud van deze moties over te nemen.

De gewenste focus op kwaliteit in plaats van kwantiteit, is voor het ministerie een reden geweest om het verzoek voor verhoging van de wettelijke doelstelling af te wijzen. De VNG benadrukt dat gemeenten zich zullen blijven inspannen voor verhoging van de kwaliteit. Verhoging van de kwantitatieve doelstelling van 52% (in 2022) zien wij echter als een vereiste, omdat deze

doelstelling al zo goed als is gerealiseerd in 2016 (51%) en daarmee verdere prikkels voor onder andere meer (gescheiden) inzameling beperkt zullen blijven. De verzoeken uit de moties die volgens de VNG onvoldoende verwerkt zijn, zijn in dit kader als voorgestelde aanvullende maatregel verwoord in onze brief (zie bijlage) aan de Tweede Kamer.

Vervolg op deze tussenevaluatie

In de aankomende periode wordt gesproken over onderstaande onderwerpen:

- *Kosten en vergoedingen*
Conform afspraak in de raamovereenkomst is onderzoek gedaan naar de kosten van de bron- en nascheiding van kunststof verpakkingsafval. Ten tijde van de tussenevaluatie zijn de hiervoor uitgevoerde onderzoeken nog niet beschikbaar. Zodra deze beschikbaar zijn, gaan de VNG en het Afvalfonds Verpakkingen hierover in gesprek. Het voornemen is om deze gesprekken voor de zomer van 2018 af te ronden.
- *Drankenkartons*
De vergoeding voor drankenkartons is overeengekomen voor de periode 2015 t/m 2017. Op basis van onderzoek naar de kosten en milieueffecten van de inzameling en recycling van drankenkartons, treden de raamovereenkomstpartijen nader in overleg. Daarin worden afspraken gemaakt over hoe verder te gaan met de drankenkartons. Tot die tijd wordt de inzameling en recycling gecontinueerd op basis van huidige afspraken.
- *Herziening regierol gemeenten en onderzoeken oprichting publiek-private samenwerking*
De afgelopen periode heeft een deel van de gemeenten aangegeven haar regierol op de kunststofketen te willen herzien en de rol binnen deze keten te beperken tot inzameling. Om de ketenstappen inzameling, sortering en recycling beter op elkaar aan te laten sluiten, onderzoeken de raamovereenkomstpartijen de totstandkoming van een overkoepelende publiek-private samenwerking.

Zwerfafval en uitbreiding statiegeld

Buiten deze tussenevaluatie speelt er een ontwikkeling die nauw samenhangt met de onderwerpen rondom de Raamovereenkomst Verpakkingen. Steeds meer gemeenten hebben zich de afgelopen periode positief uitgesproken over een uitbreiding van het statiegeldsysteem naar flesjes en blikjes. De VNG-commissie Milieu, Energie en Mobiliteit (MEM) heeft zich in haar [vergadering van 25 januari jl.](#) positief uitgelaten over een dergelijk scenario. Zwerfafval is een doorn in het oog van veel inwoners. De commissie MEM ziet de uitbreiding van statiegeld als een effectief middel om een substantieel deel van het zwerfafval te voorkomen. Daarnaast leidt statiegeld tot een schone stroom die goed te recyclen is.

Wij zijn daarom positief over het feit dat de staatssecretaris een recycledoelstelling van 90% wil vastleggen voor kleine plastic flessen en een reductiedoelstelling voorstelt van 70-90%. De aankondiging dat tegelijkertijd voorbereidingen worden getroffen voor de introductie van statiegeld op deze afvalstroom, zien wij als een belangrijke stap.

Wij hebben aangegeven graag mee te denken over hoe de uitbreiding van statiegeld zo effectief en efficiënt mogelijk kan worden ingericht. Wel hebben wij benadrukt dat de onderzochte positieve effecten ten aanzien van zwerfafvalvermindering en kostenbesparingen voor het opruimen, zijn gebaseerd op uitbreiding van statiegeld naar zowel flesjes als blikjes.

De VNG hecht daarom ook veel waarde aan een effectieve aanpak van blikjes in het zwerfafval. Wij zijn benieuwd naar de extra inspanningen van het bedrijfsleven om ook deze stroom in het zwerfafval te minimaliseren en te recyclen.

De VNG volgt het verloop van bovenstaande ontwikkelingen nauwlettend en blijft u daarover informeren.

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized loop that starts with a small circle and ends with a long, sweeping tail that curves back towards the start.

J. Kriens
Algemeen directeur

Tweede Kamer der Staten Generaal
t.a.v. de vaste kamercommissie Infrastructuur
en Waterstaat
Postbus 20018
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

Datum
12 maart 2018

cie.iw@tweedekamer.nl

Onderwerp

Inzet VNG Algemeen Overleg Circulaire Economie

Geachte leden van de vaste commissie,

Tijdens het Algemeen Overleg 'Circulaire economie' op 15 maart a.s. behandelt u onder meer de tussenevaluatie van de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022. Hierover heeft de staatssecretaris u in haar brief geïnformeerd.

Graag geeft de VNG haar reactie op de brief van de staatssecretaris. Een brief waar wij ons overigens op hoofdlijnen goed in kunnen vinden.

De VNG heeft als één van de drie raamovereenkomstpartijen (naast het ministerie van I&W en het Afvalfonds Verpakkingen) bijgedragen aan de invulling van de tussenevaluatie.

Afgelopen jaar is door de drie partijen, in constructief overleg, gereflecteerd op het functioneren van de afspraken die zijn vastgelegd in de raamovereenkomst. De uitkomst is verwoord in de rapportage die u eveneens van de staatssecretaris heeft ontvangen.

Focus op kunststof

De genoemde tussenevaluatie staat vooral in het teken van de ontwikkelingen binnen de kunststof verpakkingsketen. Nederlandse gemeenten spelen een cruciale rol in de uitvoering van de wettelijke producentenverantwoordelijkheid voor verpakkingen. Zo dragen gemeenten zorg voor de inzameling, sortering en vermarkting van kunststof verpakkingsafval. Dankzij de inspanningen van gemeenten heeft de recycling van de kunststofstroom de afgelopen periode een grote vlucht genomen. De opbrengst van de stroom kent echter een overwegend negatieve waarde door de veelal laagwaardige kunststofsoorten waar geen automatische vraag naar is vanuit de markt. Gemeenten ontvangen om die reden een kostendekkende vergoeding voor de inzameling, sortering en vermarkting, op het moment dat het uitgesorteerde kunststof door de recycler wordt afgenomen. Op basis van de huidige afspraken in de overeenkomst zorgt de huidige systematiek voor knelpunten en risico's in de uitvoeringspraktijk.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

vng.nl

De raamovereenkomstpartijen hebben in gezamenlijkheid alle knelpunten geïnventariseerd. Op basis van deze knelpunten worden voorstellen gedaan om verbeteringen door te voeren. De tussenevaluatie maakt namelijk duidelijk dat er maatregelen nodig zijn om de volledige kunststofketen naar een hoger plan te tillen en de maatschappelijke kosten te beperken.

Oproep voor aanvullende maatregelen

Naast de gezamenlijk overeengekomen verbetervoorstellen vanuit de drie raamovereenkomstpartijen, hebben gemeenten in juni 2017 op de Algemene Ledenvergadering (ALV) van de VNG en op de Buitengewone Algemene Ledenvergadering (BALV) in november, via een aangenomen motie opgeroepen om enkele aanvullende maatregelen te treffen. Maatregelen die volgens onze leden nodig zijn om de inzameling en recycling van kunststof ook op de langere termijn te kunnen voortzetten. De drie belangrijkste oproepen:

1. Significant verhogen van wettelijke doelstelling voor recycling van kunststof

In het rijksbrede programma 'Nederland circulair in 2050' wordt gestreefd naar 100% waardebehoud van kunststof en de onafhankelijkheid van fossiele grondstoffen als het gaat om de productie van kunststoffen. De wettelijke doelstelling voor de recycling van kunststof verpakkingen ligt voor 2022 op 52% en werd in 2016 al bijna gerealiseerd (51%).

Gezien de gezamenlijke ambitie om de keten van verpakkingen circulair te maken, roept de VNG op om ook de doelstelling voor kunststof verpakkingen in Nederland significant te verhogen.

2. Inzetten op kwaliteit en recyclebaarheid van verpakkingen

Om de maatschappelijke kosten van het systeem te verlagen en zoveel mogelijk kunststof hoogwaardig te kunnen recyclen, moeten verpakkingen goed recyclebaar zijn. Nog altijd is ruim een kwart van de verpakkingen die op de markt wordt gebracht, niet of slecht recyclebaar. Inwoners uitleggen dat ze bepaalde verpakkingen beter niet kunnen scheiden, is niet reëel en strookt bovendien niet met onze gezamenlijke VANG-ambitie om gescheiden inzameling verder te stimuleren.

Verpakkingen die niet recyclebaar zijn, worden tot dusver wel vaak ingezameld en gesorteerd, met bijbehorende extra kosten voor de gehele keten tot gevolg.

Gezien de afwezigheid van voldoende (financiële) prikkels voor producenten om verpakkingen op de markt te brengen die goed recyclebaar zijn, roept de VNG op om hier zo snel mogelijk duidelijke afspraken over te maken.

3. Bieden van zekerheid en duidelijkheid op de lange termijn

Gemeenten investeren in hoogwaardige systemen voor de gescheiden inzameling van afval en grondstoffen. Om de scheidingsbereidheid van inwoners te behouden en waar nodig te bevorderen, is duidelijkheid en uitlegbaarheid over de inzameling van kunststof en een passende vergoeding vereist.

Gezien de vereiste zekerheid voor stimulering van innovaties, investeringen en het duurzaam kunnen optimaliseren van de gemeentelijke inzamelstructuur, roept de VNG op om lange termijn zekerheid te bieden en deze te concretiseren.

Zwerfafval en uitbreiding statiegeld

Naast de oproep om aanvullende maatregelen te treffen ten aanzien van de kunststofketen, hebben gemeenten belang bij het verminderen van de hoeveelheid zwerfafval. Nog altijd is zwerfafval een doorn in het oog van onze inwoners en slecht voor het milieu. In volume maken blikjes en plastic flesjes een substantieel (40%) onderdeel uit van de totale hoeveelheid zwerfafval. Een effectief middel om dit volume terug te dringen is statiegeld. Bovendien leidt het tot minder plastic soup en zorgt de aparte inzameling voor schone stromen die goed te recyclen zijn.

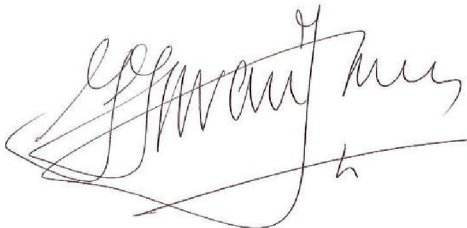
Wij zijn om die reden verheugd dat de staatssecretaris een recycle doelstelling van 90% wil vastleggen voor kleine plastic flessen en een reductiedoelstelling voorstelt van 70-90%.

De aankondiging dat tegelijkertijd voorbereidingen worden getroffen voor de introductie van statiegeld op deze stroom, zien wij als een belangrijke stap.

De VNG spreekt zich positief uit over een eventuele uitbreiding van statiegeld. Wij denken in dit kader graag mee over hoe de uitbreiding van statiegeld zo effectief en efficiënt mogelijk kan worden ingericht. Graag willen wij alvast benadrukken dat de onderzochte positieve effecten ten aanzien van zwerfafvalvermindering en kostenbesparingen voor het opruimen, zijn gebaseerd op uitbreiding van statiegeld naar zowel flesjes als blikjes. Tegelijkertijd hechten wij dan ook waarde aan een effectieve aanpak van blikjes in het zwerfafval. De VNG is benieuwd naar de extra inspanningen van het bedrijfsleven om ook deze stroom in het zwerfafval te minimaliseren en te recyclen.

Gemeenten zijn zich ervan bewust dat het uitbreiden van statiegeld niet het gehele zwerfafvalprobleem oplost. Voor het resterende deel van het zwerfafval is een bredere aanpak vereist. De staatssecretaris is bereid om met de betrokken partijen na te gaan welke extra impulsen er kunnen worden gegeven aan een effectieve aanpak van zwerfafval. Graag gaat de VNG hierover in gesprek om daadwerkelijk tot een breed effectief resultaat te komen, dat ook op de lange termijn stand houdt.

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr J.H.C. van Zanen
voorzitter